

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvt. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Prijetljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlano naročnina, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-50, za pol leta Kron 2-50. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20. Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELEFON št. 11-57.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 22. (Izv.) Vodja finančnega ministrstva, baron Engel, je predložil danes zbornici proračun za 1. polletje prihodnjega leta. Da je proračun tako kratkodoben, je iskati vzroka v tem, da sledi sedaj tudi Avstrija ostalim velikim državam in si urejuje svoje finančno razdobje od julija do julija, ne pa po kalendaričnem letu.

Proračun, katerega je predložil baron Engel parlamentu, izkazuje ravnovesje in celo skoro 70.000 K prebitka. Toda ta prebitek je zgolj računski prebitek in bo ravnovesje mogoče vzdržati le na ta način, da bo iskala vlada za važne potrebščine pokritje potom kreditnih posojil. Celih 141 milijonov bo treba dobiti s kreditnimi operacijami, da se vzdrži v proračunu ravnovesje. Od teh 141 milijonov je namenjenih precej za poravnavo anuitet državnih dolgov, 30 milijonov za investicije v železniškem ministrstvu, ima vse ostalo, nad 100 milijonov, pa za izredne vojaške potrebe.

Baron Engel je v svojem eksponatu odkrito priznal, da proračun ni ugoden, da stanje avstrijskega državnega gospodarstva ni zadovoljivo, vendar pa je zvrčal vso krivdo za neugoden položaj državnega gospodarstva na splošno slabe gospodarske odnose. Poslanci so barona Engla pri teh besedah prekinili z vzklikom, da slabega stanja avstrijskega državnega gospodarstva ni zakrivila le slaba gospodarska konjunktura, ampak predvsem nerodna in nesrečna zunanja politika grofa Berchtolda. Ta konstatacija je tudi popolnoma pravilna in upravičena.

Vodja finančnega ministrstva je naznanil zbornici, da je edino sredstvo za sanacijo državnega gospodarstva varčnost in pa nova davčna bremena. Recept je torej zelo komoden in enostaven in parlament gotovo izreče o njem kritične opazke, ko bo razpravljal o proračunu.

Za enkrat razprave v parlamentu počasi napredujejo. Rusini so danes nadaljevali s svojo obstrukcijo. Priglasili so se k besedi vsi rusinski poslanci in zagrozili, da zavlečejo sejo čez noč. Končno pa je prišlo do kompromisa, glasom katerega so Rusini ustavili za danes obstrukcijo, predsednik pa je zato sejo zaključil. Radi tega tudi ni prišlo danes do glasovanja o davku na avtomobile in se zgodi to šele jutri.

Parlamentarno javnost razburja sedaj najbolj razprave o škandalni aferi družbe „Canadian Pacific“, ki se nadaljuje v pododseku proračunskega odseka. Današnja debata je pokazala, da rega korupcija celo v sama ministrstva do najvišjih odgovornih mest. Zlasti so hudo kompromitirali nekateri višji uradniki v trgovinskem ministrstvu, predvsem I. sekcijski šef Riedl.

Iz krogov sicer dobro poučenih političnih poslancev smo izvedeli še drugo jako zanimivo vest, da stoji namreč notranja politika pred velikim preobratom. Poljski parlamentarni krogi so dobili zaupne informacije, da se Stürgkhov kabinet že pripravlja na odhod. Koliko je na vestih resnice, za enkrat še ni mogoče dognati. V poljskih in tudi mladodolžnih krogih se zatrjuje, da je pričakovati spremembe v kabinetu že v najbližjem času, morda že prihodnji teden ali pa v 14 dneh. Kakor rečeno, zaznamujemo to poročilo za enkrat kot parlamentarno kuloarno vest.

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Romina.

In ko sta zdravnik in Pier čez dva dol udrla vrata, našla sta ga ležečega na tleh v nezavesti in smrtno obnemoglega — slika pa je bila dovršena.

Temno mesto na prsih nestvora je izginilo; v okornih krempljih je držal hudoba žensko, ki jo je z zoporno nežnostjo stiskal proti trdim zlatim kosmatim svojih prsi. Ta ženska je nosila poteze Clarisse, tako razločno kakor izborni konterfel. In telo, popolnoma golo telo je bilo naslikano v mamljivi lepoti, tako nežno, tako mehko napeto in polno čednostne zapeljivosti, da je srce starca vstrepečalo v blaženosti, a se ob enem krčilo v sočutju, ko je čudovito, ubogo žensko gledal v krempljih nestvora, ki so se zadirali v mehko odjenljivo in rdečeče se meso.

Pa to ni bila neosebna, lepa idealna pojava, kakor jo ustvarja fantazija umetnika, le prisrčana slika ženskih popolnosti, ampak posebno, nadzmesko lepo človeško

V naslednjem podajamo sejno poročilo:

Predsednik dr. Sylvester je obvestil zbornico, da je podpredsednik dr. Conci resigniral na svoje mesto. Izreka mu za strogo objektivnost v izvrševanju svojega urada v imenu vseh najtoplejšo zahvalo. Volitev novega podpredsednika se izvrši v prihodnji seji.

Vodja finančnega ministrstva, baron Engel, je predložil proračun za dobo od 1. januarja do 30. junija 1914, kakor tudi centralni računski zaključek za 1. 1912. Izjavil je, da bo proračunski osnutek za leto 1914-15 predložen zbornici v par mesecih, ki bo imela potem priliko, da razpravlja in kritizira o upravnem in stroškovnem programu vlade. Nato je pojasnil vzroke preložitve pričetka proračunske perijode na 1. julij in razložil ugodnosti te prilžitve. Sedanjí prehodni proračun po obliki sicer odgovarja dosedanjim proračunom, vendar pa svoje specifične posebnosti, na katere se je dobro ozirati pri kritikovanju. Kar se tiče sestave prehodnega proračuna, ni bila tako lahka, kakor bi človek mislil na prvi pogled. Govornik je razjasnil na podlagi številnih razlik med dohodki in izdatki v obeh polovicih leta. Glede pokritja mora z obžalovanjem konstatirati, da se z normalnimi kritiji nikakor ne bo moglo izhajati in da bo treba torej zopet poseči po kreditnih operacijah in to v precej večji meri, nego lansko leto.

Proračun za 1. 1914 nikakor ni ugoden in to radi znanih dogodkov v zadnjem času. Vendar pa govornik upa, da se bo vsled zboljšanja političnega položaja zboljšala tudi gospodarska konstatacija monarhije. Baron Engel je končal svoj eksponat z besedami: Zbornica se nahaja sedaj v posvetovanju in odločevanju o zelo važnih davčnih predlogih, ki so določene za to, da se čimprej izvede toli zaželeno zboljšanje materialnega položaja državnih nastavlencev in obenem tudi omogoči, da se ugodni kulturni zahtevam in željam, ki jih zahtevajo avtonomne uprave. Govornik je prepričan, da bo šele po rešitvi sedanjih davčnih predlog dovolj časa za nova dela in prosil radi tega zbornico, naj sprejme proračun kolikor mogoče hitro, da stopi lahko v veljavo še pred pričetkom upravne dobe. (Živahno odobravanje).

Nato je prešla zbornica na dnevni red in se je nadaljevala specijalna debata o davkih na avtomobile.

Po govorih generalnih govornikov so se pričeli stvarni poravnki.

Senzacionalna razkritja v proračunskem pododseku.

DUNAJ 22. (Izv.) Proračunski pododsek se je danes zopet sestel k seji, da nadaljuje razpravo o škandalni aferi družbe „Canadian Pacific“.

Predvsem je prečital poslanec Ellenbogen pismo nekega Grünhuta, ki je že pred nedavnim časom razkril merodajni faktorjem škanale, ki se gode pri „Canadian Pacific“, ne da bi se njegova razkritja upoštevala. Zatrjuje se, da so hoteli merodajni faktorji celo vplivati na Grünhuta, da bi svoja razkritja zatajil in prikril in mu obljubovali za to tudi nagrado. Te trditve je včeraj notranji minister Heindol odločno demantiral. Danes pa je prečital posl. Ellenbogen pismo, v katerem Grünhut konstatira, da je prišel v imenu sekcijkega šefa v trgovinskem ministrstvu k njemu neki poročevalec, ki mu je obljubil visoko nagrado,

telo, z dražestnimi razlikami in osebnimi blivenostmi, kakor da jih je blaznost iz dalje prežečim očesom uzrla skozi vsa pokrivala in zvesto posnela, kakor da pod silo te telesne tajne ni mogla nič zamačati in nič spremeniti na vsem onem, kar je videla skritega in očitnega.

Zdelo se je kakor da so zanos, opojnost in hrepeneča vroča prirsčast napram tej lepi podobi vodile čopci in da so nežno posnele vsak ud. In tako-le bolesto potezo duševne boli in brezsolne bede je nosilo obličje, ki se je zaprtimi očmi in lahkim gibom vratu nagibalo od prsi demona, da je gledalec, kakor v grozi pred dotiko s to kosmato kožo, v tesnobi in sirahu soobčutil muko kazni v tem, da je zapala tej grobi. Ubogi zmedenec je vslikal v podobo tajnost svoje duše, hrepenečo, uničujočo ga ljubezen, in dušičo ga in plašečo skrb do ljubljene. V globokem ganotju je stal Maurizio pred tem delom.

Raffaello se je hitro okreplil. Že naslednjega dne je sedel kakor okrevajoč bolnik pred sliko, opazuje jo z mirno in je povsem pametno govoril z zdravnikom.

„Skoro da se mi zdi, kakor da mi ponuham strah, ki me bega!“ je rekel. „Sedaj

če ustavi svoje postopanje proti družbi „Canadian Pacific“. Posredovalec je imel s seboj priporočilno pismo iz trgovskega ministrstva. Pismo je vzbudilo med poslanci veliko ogorčenje in silno senzacijo.

Pododsek je sklenil, da naj se Grünhuta zasliši kot prič in sicer policijsko, uradno dognane izpovedbe pa naj se predlože potem pododseku kot materialja.

Dolgo in obširno se je razpravljalo tudi o tajni zvezi „Austro-Americane“ z državni uradniki. Konstatiralo se je, da je sklenila Austro-Americana svoječasno s takratnim šefom paroplovnega departmaja baronom Weichs-Glonom tajno pogodbo, ki je kakor je notranji minister baron Heindol danes sam pripoznal, izginila iz aktov. Baron Weichs-Glon se je dal vpokojiti in je sedaj generalni reprezentant Austro-Americane na Dunaju. Odsek je sklenil, naj se uvede disciplinarna preiskava proti baronu Weichs-Glonu, kar pa je notranji minister odklonil.

Poslanci so nato zahtevali, naj se jim predloži curriculum vitae barona Weichs-Glona, a Heindol je odgovoril, da tega ne more storiti, češ da personalne zadeve ne spadajo semkaj in ker je sam cesar izvil imenovanje barona Weichs-Glon. Radi tega odgovora se je polastilo poslancev veliko razburjenje in so se slišali klici: Le vlačite Njegovo Velikanstvo v to umazano afero.

Dalje se je konstatiralo, da je sklenila Austro-Americana tudi z bivšim višjim uradnikom notranjega ministrstva, baronom Kalteneggerjem neko tajno pogodbo zelo važne vsebine. Heindol ni vedel drugega odgovora, kakor da je Kaltenegger zblaznel in da se nahaja že dve leti v blaznici.

Razprava je bila danes prekrojena, a sprejet predlog, ki pozivlja deželnoobrambene ministra Georgija, naj pride pred odsek z vojaškimi organi, da pojasni stike glavne priče Grünhut z vojnimi ministrom. Razprava se nadaljuje jutri.

Učiteljske deputacije v parlamentu.

DUNAJ 22. (Kor.) V zbornici se je oglašila danes deputacija češko-nemških učiteljev, kateri so se pridružili tudi načelniki zveze slovanskih učiteljev v Avstriji. Deputacija je obiskala najprej razne poslance in jih prosila, naj ne nasprotujejo rešitvi finančnega načrta, naker je odšla k ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu, ki je izjavil, da so vladi razmere učitelstva dobro znane. Vlada je pripravljena rešiti finančni načrt kolikor mogoče hitro in upa, da se to zgodi kmalu. Nato je odšla deputacija k načelniku finančnega ministrstva, baronu Englu, ki je obljubil učitelstvu krepko podporo.

Jaroslav Kocian v Gorici.

GORICA 22. (Izv.) Ob popolnoma razprodanih dvoranah se je vršil danes, ob 8 zvečer, v „Trgovskem domu“ tollko pričakovani koncert slavne češke vjolinške virtuozke Jaroslava KOCIANA in njegovega spremljevalca, pianista EISNERJA. Uspeh je bil popoln. Ob umetniški sta s svojo dovršeno tehniko in izredno finim prednašanjem naravnost očarala publiko. Jaroslav Kocian je proizvajal skladbe Čajkovskega, Bacha, Dvořaka in Wienavskega. Eisner pa je podal Mendelsohnovo introdukcijo in fugo s korakom v E molu in tri druge skladbe. Tu bivajoča češka kolonija je podarila Kocianu krasen lovorjev venec z naplorn. Navdušenje na koncertu je bilo velkansk. Odobra-

vidim, da je le podoba strahov, ta žival; in, ako hočem, morem s to-le roko zanečiti plamen, ki jo uniči. Ali, naj bo ohranjena še za nekoliko časa, da pridem do gotovosti, da se mi je le sanjalo. In potem jo uničimo!“

Zdravnik je nehote napravil kretnjo v znak obžalovanja.

„Ali meniš pa,“ je vprašal bolnik, „naj jo pustim tu viseti, da se glas o njej razširi po mestu in da se bodo prijatelji gnetli semkaj, kakor nedavno, da bi pasli svoje oči na podobi njene lepote?“

„In vendar,“ je nadaljeval naglo, dočim je njegovo obličje naenkrat obilila svila rdečica, kakor da se silno stramuje, „se vprašaj, ako meniš, da poznaš ono žensko tam. Misliš, da veš, kdo je — jaz pa ti pravim, da se motiš. Ni ona — ampak je Florencia, ki je izdala svojo svobodo v brezskrbni strahopetnosti ter padla v roke Alessandra, tirana. Zakaj pa da ženska nosi poteze vojvodinje? Nu, vedi, te poteze so mi bile le tako na umu. Saj slikarjevega čopca ne vodi svobodna volja, ampak sleča fantazija. Kdor pa je videl sliko vojvodinje, ne pozabi je več tako lahko, kajti lepa je — ah, da, lepa. Kako naj bi bil torej mogel slikati kako drugo?“

vanja ni bilo ne konca ne kraja. Koncert je bil v vsakem oziru umetniški užitek prvega reda.

Avstrijsko-srbska kriza.

Zavlačenje umaknitve srbskih čet iz Albanije.

BELGRAD 22. (Izv.) „Zelj“ poročila iz Beograda: Vojni minister, general Božanović, je podal vladi memorandum, v katerem izjavlja, da je vsled slabega vremena in slabih potov nemogoče, da bi srbske čete zapustile Albanijo tekom 8 dnevnega zahtevanega roka. Umikanje srbskih čet bo trajalo najmanj dva tedna.

V dunajskih oficijoznih krogih je vzbudila ta vest novo vznemirjenje in poudarja se, da nastanejo, če se ta vest potrdi, lahko nove komplikacije med Avstrijo in Srbijo, ker bo Avstrija odločno vstrajala na svoj prvotni zahtevi, da zapuste Srbi Albanijo brezpogojno v 8 dneh.

Izseljeniško vprašanje.

DUNAJ 22. (Izv.) Med ogrsko in avstrijsko vlado je prišlo do sporazuma, glavnega katerega bosta obe vladi postopaj v izseljeniškem vprašanju enotno in uvedli strogo medsebojno kontrolno komisijo.

INOMOST 22. (Izv.) Na mejni so oblasti ustavile 38 izseljencev in jih poslale zopet v njih domačije. Agenti, ki so spremljali izseljence, so bili aretirani.

Genadijev odpotuje v Pariz.

SOFIJA 22. (Izv.) Zunanji minister Genadijev odide tekom prihodnjega tedna v Pariz, da konfirira s francoskimi vodilnimi državniki. Pri tej priliki se bodo vršila tudi pogajanja glede že napovedanega večjega posojila pri francoskih bankah.

Zamude telefonske uprave v Trstu.

Poslanci dr. Rybář in tovariši so stavili v zbornici poslancev dne 21. t. m. nastopno interpelacijo:

Ze nekaj mesecev sprejemajo sicer v Trstu prigrisavice za nove telefonske postaje, ali prigrisavice se telefonskim abonentom pripominjajo, da bodo morali več mesecev čakati na otvoritev njih postaj.

Ko se je pred kratkim neki novootvoren zavod obrnil na c. kr. pošto in brojavno ravnanstvo v svrhu otvoritve nove telefonske postaje, so mu naravnost izjavili, da se nove telefonske postaje sploh ne morejo odpirati pred šestimi meseci.

Kakor vzrok temu čudnemu odgovoru so navedli, da treba čakati na gradnjo nove telefonske centrale, ker v obstoječi centrali da ni prostora več niti za eno novo številko.

Pri važni vlogi, ki jo igra dandanes telefon v gospodarskem prometu, je naravnost nerazumljivo, kako se more trgovinsko mesto kakor je Trst, ki velja kakor največji trgovinski emporij monarhije, eno celo leto — tako dolgo bo namreč trajala v vsem ta telefonska mizerija — puščati brez možnosti odpiranja novih telefonskih zvez! Če si že ni država po telefonskem regalu pridržala in zagotovila edino izkoriščanje iznajdbe telefona, potem jej je gotovo v dolžnost, da ta regal izlaja in upravlja na način, da bo prebivalcem države omogočena poraba telefona. Tudi je zelo čudno, da zanemarja telefonstvo na način, da ta naprava za veliko število abonentov ostaja naravnost nerabna. Če se je pokazala v Trstu potreba

Zaglobil se je v sanjarenje. Slednjič pa je pričel zopet: „Ena nevarnost je vendar pri tem — zažgati ne smem te slike. Govore namreč, da življenje njega, čegar sliko smo sežgali, gineva in ugaša z zadnjo iskro dogorevajoče slike. Vem, da je to vraža. Ali, če bi bilo vendar zrnice resnice v njej? Ali ne umeješ, da se bojimo, da bi škodovali svojim dragim bodi tudi le s preziranjem kake vraže? Zato je ne smem sežgati — ona sama mora priti in prositi jo moramo, naj sama zaneti plamen.“

„To, to naj gleda vojvodinja?“ je odvrnil zdravnik v začudenju, kazoč na naslikano žensko.

„Odkar mislim, sem jej v verzu in sliki, z vsakim gibom svojih ustnic in svojih udov, govoril neprestano, kako jo ljubim — naj pride in čita to tudi iz te slike! Je odgovoril Raffaello in vstal.“

In ko je potem mladenič dan za dnem posedal in čakal, da pride vojvodinja, ni ostalo tajna palače Peruzzi, kako je bila slika dovršena. Noben ptulec ni smel stopiti v sobo, v kateri se je bahatil nestvor — in vendar je kmalu doznal tudi vojvoda o svoji in o sliki svoje soproje.

(Dallje.)

gradnje nove telefonske centrale, potem ne bo zgrešeno, ako trdimo, da ta potreba ni nastala kar čez noč in da gre tu le za prav gotovo povsem neverjetno zamudo. Na noben način pa ne smejo trpeti stranke na posledicah te zamude, marveč treba na katerikoli način in čim hitreje možno ustreči njihovim potrebam.

Podpisanci si dovoljujejo torej nastopno vprašanje:

1.) Ali je vaši ekscelenci znano, da se imajo nove telefonske postaje v Trstu za nove abonente, ki deloma že šest mesecev čakajo, odpreti šele v šestih mesecih, to je, šele po dovršitvi nove telefonske centrale?

2.) Ali je vaša ekscelenca voljna poskrbeti za to, da uprava telefona do dovršitve nove telefonske centrale s provizoričnimi odredbami usreže že priglasi in se že zglašajočim novim telefonskim abonentom?

Nemški delirij.

Umevno in naravno je, da v narodu, ki je izvojeval zmago nad sovražnikom, narasčata samozavest in narodni ponos. Ali, kar počenjajo in zagrešajo Nemci od leta 1870—1871, po zmagi nemških armad nad Napoleonom III., to je že delirij, ki priča o napuhu in prevzetosti v najvišji potenci, in ki omraža Nemce pri vseh drugih narodih. Čutili se poklicane, da gospodujejo vsemu svetu, da ne poznajo nikakih obzirov do nikogar več, da ne spoštujejo tudi najsvetejših čustev in časti, niti ne — svojih prijateljev. Tudi tem nalagajo kakor prvo dolžnost, da se tope v občudovanju nemškega genija, da priznavajo Nemcem prvenstvo v vsakem pogledu, da se ponižujejo pred nemško veličino.

To so pokazali Nemci „sijajno“ ravnokar zopet povodom stoletnice velike bitke pri Lipskem. Ob tej slavnosti so uganjali Nemci prave orgije nadutosti, melagomanije, najodurnejšega samopoveličevanja do božanstvenosti.

Zgodovina govori, da so se na Lipskem združile za boj proti Napoleonu I.: pruska, avstrijska in ruska armada. Zmago nad Napoleonom, ta vojni čin, ki šteje med zgodovinsko najpomembnejše, so pa Nemci konfiscirali samo — zasel!

Ta nemška drznost, ki se uveljavlja v kričečem nasprotju z zgodovinsko resnico, je prišla do nebrzdanega izraza v Lipskem, posebno v slavnostnem govoru predsednika nemškega patriotenbunda, Klemensa Thiemela, pred spomenikom.

Ze naslovne besede so bile intonirane na noto zblaznega nemškega nacionalizma.

„Vaše veličanstvo! Nemški bratje! Nemške sestre!“ In v tem tonu je šlo dalje. Pred sto leti so molili za zmago nemški knezi in nemški narod. In Bog je bil z Nemci! Razsvetlil je srca Nemcev, sprejel jih je do zmage v osvoboditvi naše nemške domovine. Ko je po porazu francoske armade v Rusiji — tolko milostljiv je bil vendar govornik, da ni tudi teh ruskih zmag reklamiral nemškemu geniju — kralj pruski dne 17. marca 1813 izdal manifest, je vplamtel tevtonski duh. Prihital je cvet naroda, nemška mladina, da se udeleži boja za nemško svobodo. Nemci za Nemce! Tu se je na novo rodila nemška samozavest, ki je dala podlago poznejši ujedinjeni Nemčiji. Spomenik je vidno znamenje nemškega naroda, — njegove požrtvovalnosti, hrabrosti, nemške narodne sile. Ta spomenik naj služi nemškemu duhu! K temu spomeniku naj romajo Nemci, da jih bo spominjal, da so slavi istega plemena in iste ljubezni in da morajo ljubiti nemško ljubezen in nemško zvestobo.

Temu nemškemu samopoveličevanju je bil primeren seveda tudi zaključek tega „slavnostnega“ govora, ki pa ni bil v resnici nič drugega, nego izbruh istega doživetja razgorelega nemškega fanatizma, ki ne pozna nobenega obzira do zgodovinskih resnic in gogodkov, niti ne značaja prilike.

V veliki „bitki narodov“ pri Lipskem, so se borili skupno — kakor označa že ta naslov — bojevniki raznih narodov. Borili so se Rusi — torej Slovani — in Avstrijci

— ki so bili gotovo tudi po dveh tretjinah Slovani.

Najdrznejša fufifikacija zgodovinske resnice je zagrešil torej „slavnostni“ govornik s tem, da je dajal slavnosti izključno nemški značaj in reklamiral za nemštvo ves vojni čin, zmago, potoke prelite krvi.

In te govorniške orgije in ekscize je uganjal govornik brez vsacega obzira na navzoče — povabljen — predstavitelec ruske in avstrijske armade, vspricho avstrijskega prestolonaslednika in ruskega velikega kneza Cirila I. Žal in bagateliziral je avstrijsko in rusko armado na najnezaslišanejši način. Najmileje rečeno, je bila to tako gorostasna brezaktiost, kakor jo more zagrešiti le Nemec v svojem razpaljenem nacionalističnem deliriju.

In kako so se vedli naši avstrijski Nemci nasproti takemu žaljenju avstrijske dinastije, takemu potajevanju zgodovinske resnice na škodo avstrijske armade in avstrijskega ugleda? To je ravno, kar smo hoteli pribiti in stigmatizirati. Le par rahlih izrazov ozlovoljenja je bilo v par nemških listih, drugega nič. O kaki zavrnitvi, ki bi bila primerna in kakor bi jo zahtevala čast države in ugled dinastije — niti besedice. In še ta rahla graja je izgubila vsako vrednost sprico dejstva, da so avstrijska nemška glasila norela, kakor ona v Nemčiji, ter zlorabljala ta povod v nemško imperijalistične svrhe in podle denunciacije Slavjanov. Tako daleč sega že nemška domišljavost in megalomanija, da označajo nemške narode kakor izdajalce, čim nočejo kričati žljimi nemške velepesmi.

Zato naj sledi tu beseda na adresu avstrijskih visokih faktorjev. In sicer odkrita beseda. Prišel je čas, ko nam nujno vlevata dolžnost in moštost, da govorimo odkrito in brez strahu pred kakršnjimi bodi podtikanji. Da, res je, da je naš slovenski neoficielni svet gledal s precejšnjo hladnostjo na to zgodovinsko slavo. Res je, a nikdo nam ne sme zamerjati tega, kajti Nemci v svojem deliriju, v svoji nacionalni blaznosti, so bili, ki so nam onemogočili, da bi se s polnim srcem radovali tudi mi!

Velemogočni faktorji naj uvažujejo, da je krvi tudi v nas, da ta kri postaja topla, da je tudi v naših srcih oživila samozavest, ki nam ne dovoljuje, da bi slavili šibo, ki nas tepe in ki je nesramno zlorabila tudi to priliko, da bi nas mogla v bodoče — še huje tepeti! Ne, toliko samoljubja je že v nas, da ne bomo poljubljali šibe! Po tem, kakor so v Lipskem zlorabljali to slavnost, in po tem, kakor sta se vedla nemško avstrijsko časopisje in nemška javnost nasproti tej nesramnosti, bi bili mi udarjali sami sebe v obraz, ako bi se bili vedli drugače, nego smo se. Nemci so nas potisnili na stran in mi smo morali stati na strani.

To je naša odkrita izjava, ki naj jej sedaj podtika, kar hočejo. Mi smo sledili glasu narodne dolžnosti in samozvesti. Če se naša duševna razpoloženja razvijajo v smereh, ki se ne pokrivajo s tistimi, ki jih vulgarno, a povsem zgrešeno, označajo za „patriotične“, ni naša krivda. Krivci so le oni, ki so zapadli nemškemu deliriju!

Tržaški občinski svet.

Slovesno vstoličenje župana.

Trst, 22. oktobra.

Za danes opoldne je bila sklicana izredna seja mestnega občinskega sveta v svrhu vstoličenja mestnega župana dr. Alfonza Valerija.

Navzoči so vsi člani večine. Od slovenskih občinskih svetovalcev so se opravičili obč. svetovalci Malalan, dr. Slavik in dr. Wilfan. Socijalnodemokratski sedeži so prazni. Navzočih je 63 občinskih svetovalcev.

Sejo je otvoril prvi podžupan dr. Brocchi, nakar sta šla on in drugi podžupan Doia po namestnika, ki je prišel v dvorano v spremstvu dvor. svetnika Lasciaca.

da je libretist postavil v ospredje vse opere sijajno sliko „Cesarja Jožefa“. Seveda je moral biti za to libretist znane rutine, kakoršni je Buchbinder, da ne zapade v banalnost, ali pa v smešnost, kar bi se bilo lahko zgodilo, da ni spretna roka Buchbinderja sestavila tako izborni libreto.

Tudi komponist je bil na svojem mestu ter je dal tej operi glasbo, ki si je ne moremo misliti boljše in prelestejšje. Vsa glasba te opere je topli dih tudi naših pesmi, ki se jih je Jarno poslužil v obilni meri.

Prvo dejanje se vrši na avstrijsko-ogrski mejli ob Litvi; to je dalo komponistu priliko, da je izbral ograde motive, ki se mešajo z avstrijskimi. Ob živahnem čaršastem prelestni trčetrinski valček. Prvo dejanje se vrši, kakor sem omenil, na avstrijsko-ogrski mejli. Logar Lange praznuje 70 letnico. Sosedje so mu gostje, le njegova hči Kristina je znanj. V tem se pojavl neznan lovec, ki je zablodil v tmini ter zašel na tuje lovišče. Neznani lovec mora izročiti Kristini tolar globo. Toda nima tega tolarja pri sebi; zato zastavi svojo uro.

Kristo ljubita Madjar Földesy in krojač Walperl, toda Kristina noče pa priznati,

Princ Hohenlohe je z ozirom na to, da je cesar potrdil izvolitev dr. Alfonza Valerija za tržaškega župana, pozval dr. Valerija, da stori zaobljubo. Dvorni svetnik Lasciac je prečital besedilo zaobljube, nakar je župan prisegel z besedami: „Tako mi Bog pomagaj!“

V nadaljnjem govoru je namestnik častil županu na zopetni izvolitvi in potrditvi. Poudarjal je, da je župan v prejšnjih štirih letih pokazal toliko vneme in požrtvovalnosti v delu za javne interese, da je govornik prepričan, da so težavni in odgovorni županski posli tudi v novi periodi poverjeni dobrim rokam. „Prosim, da mi prihajate tudi v bodoče naproti z ono svojo odlično naklonjenostjo, ki je vedno vladala v najljubljenejših osebni odnosih“. Občinskemu svetu je želel namestnik, da bi čimprej izvršil velike naloge, ki ga čakajo in ki so tem večje, ker se ne tičejo samo mesta Trsta, temveč vse Avstrije.

Župan je izrazil v svojem odgovoru zahvalo cesarju za potrditev, potem pa tudi namestniku za vstoličenje in čestitko. Poudarjal je, da so prisrčni odnosi med tistimi, ki stoje na čelu javnim uredbam, dragocena stvar, ki more le pospeševati ugodno rešitev vprašanj, ki so večkrat zelo zamotana in delikatna. Z ozirom na zagotovitev namestnikovo, da obstoje taki prisrčni odnosi, se mu zdi njegova naloga olajšana.

Po končanem govoru je namestnik odšel in župan ga je spremljal. Dotlej je vladala v zbornici nekaka prav oficijelna hladnost in gospodom od večine se je kar videlo, kako so nestrpno čakali, da bi bilo že kmalu konec teh oficijelnosti. Komaj pa se je vrnil župan v zbornico, in so bili gospodje takorekoč sami med seboj, tedaj pa je izbruhnil. Zbornica in galerija nista vedeli, kdo naj bi prekrical koga. Med kilci „viva Valerio“ in „viva il podestà di Trieste“, je bilo tudi čuti kak „Trieste italiana“ in marsikaj podobnega. Hrupo je šele potihnil, ko je prvi podžupan dr. Brocchi prosil za besedo, da v imenu večine pozdravi župana.

Dr. Brocchi je moral takoj v začetku svojega nagovora brizgniti svoj strankarski strup po slovenski manjšini, češ, da je to ona tradicijon:ina manjšina, ki je nasprotna italijanskemu značaju mesta, ki ga večina čuva tako ljubosumno, potem pa po socijalnih demokratih, katerim je odrekal vsako višjo idealnost. Slavil je potem župana kot izkušenega rodoljuba in moža, ki globoko ljubi Italijanstvo. On je mož, v katerem so združene vse one odlične čednosti, ki ne smejo manjkati tržaškemu županu. On je bil tisti, v čigar imenu se je laško liberalna stranka mogla boriti in zmagati. Nasprotniki so v velikem boju naperili proti njemu vse strankarsko sovraštvo, toda vse to orožje se je moralo skrhati ob njegovi demantni trdnosti. Njemu, ki se je ves posvetil domovini in ohranitvi njenega Italijanstva, poverja občinski svet župansko oblast, želeč mu vseh uspehov, ne v proslavo njegovega imena, temveč v blagor „našega mesta, naše stare italijanske občine!“ — Ponoven krik in vik in hrup.

Župan se je nato zahvaljeval in poudarjal, da gre hvala na doseženih uspehih vsem tovarišem občinskim svetovalcem, ki so delovali z vno v korist občine. Zato tudi upa, da sme tudi v bodoče pričakovati enake pomoči pri svojem sicer skromnem delu, toda vedno navdahnjenem po odkriti in vroči želji, da koristi v moralnem, nacionalnem in gospodarskem oziru „našemu ljubemu Trstu“.

S tem je bila slavnostna seja končana in člani večine so zopet ob burnem vzklkanju čestitali županu.

Pred mestno palačo je prihoda župana in občinskih svetovalcev čakala obilnatna množica, ki je prišlece pozdravljala z raznimi vzkliki. Na Glavnem trgu je bil nameščen precej močan oddelek redarstva, ki pa ni imel poverda, da bi posegal vmes, ker se je množica po odhodu občinskih svetovalcev hitro razšla.

ljubi Földesya; in ravno ko hoče Földesy zasnubiti Kristino, ovadi ga Walperl iz ljubosumnosti, da je dezertir. Földesy mora v ječo. Orožniki ga odpeljejo, ali Kristina ga hoče rešiti na vsak način in se napoti naravnost na Dunaj k cesarju.

V drugem dejanju vidimo cesarjevo podobo pred sobo. Kristina je tudi Walperla vzela seboj. Tu se sreča z neznanim lovecem, ki pa ni nihče drugi, nega cesar Jožef. Cesar pusti Földesya iz ječe.

Kar se pa potem godi in posameznosti dražestnih prizorov ne maram opisovati. Prepoulo je raznih pevskih in plesnih točk. Opereta je vsekakor taka, da je jej prvenstvo med vsemi dosedanjimi. Slovensko gledališče si je nabavilo prekrasne kostume iz časa Rokoka — a ter bo gotovo današnja uprizoritev služila na čast našemu gledališču.

Obenem se prvič predtavi v svoji pravi stroki naša nova subreta, gospica Maša Plizova, ki poje in igra naslovno ulogo. Nadalje imajo velike partije: gospica Fritzo in Lepuša, moške uloge pa so v rokah gg. Dure, Dragutinoviča, Toplaka, Boleslavskega, Kovatiča in Pregarca.

Leon Dragutinovič.

Domače vesti.

Imenovanja. Namestnik je imenoval rač. oficijala Cesarja vit. Wolfa ad personam za rač. revidenta, in za adjunkte ad personam pri pomožnih uradih namestništvenega pisarniškega oficijala Antona Češčuta v Gorici ter policijskega oficijala Adolfa Hermannua v Trstu in Valentina Vanzo v Pulji.

Dvorna vest. Včeraj dopoldne ob 11 je napravila jahta nadvojvode Karla Štefana z nadvojvodo rodno, namestništvenim podpredsednikom grofom Attemsom in še nekaterimi drugimi povabljenimi gosti izlet po morju.

Za Ciril-Metodov ples 1914 sklicujem sestanek vse slovenske tržaške mladine za petek, 24. t. m. ob 9 zvečer v zgorajle prostore restavracije „Balkan“.

Dr. Čok.

Poroka. Danes se poročil gosp. Ivan Kokalj, c. k. carinski uradnik v pokou, z gospo Uršulo Marijo vd. Tržkan iz Ljubljane. Želimo iz srca vse sreče.

Koncert Jaroslava Kocijana v Trstu. Javili smo že, da priredi veliki češki violinski virtuos Jaroslav Kocijan koncert v našem Narodnem domu s sodelovanjem klavirskega virtuoza M. Eisnerja. Koncert se bo vršil v soboto, dne 25. oktobra t. l., ob 8.30 zvečer.

Natančneje izpregovoriti o velikem umetniku nam danes ne dopušča prostor, izpregovorimo pa v prihodnih dneh. Za danes naj približno le spored:

1.) A. Dvořák, Koncert a-moll, op. 53 — Allegro ma non troppo — Adagio — Allegro giocoso; ali Johannes Brahms, Koncert D-dur. Allegro — Adagio — Allegro vivace; ali d'Ambrósio: Koncert h-moll. Maestoso — Largo — Allegro con moto; ali P. J. Čajkovskij: Koncert D-dur op. 35. Allegro moderato. Canzonetta (Andante). Finale (Vivacissimo).

2.) F. Mendelssohn: Introdukcija in fuga s koralom E-moll.

3.) J. S. Bach (1685—1750): Sonata III. A-moll. Grave. — Fuga. — Andante. — Allegro.

4.) a) Ant. Dvořák: Slovenski ples št. 7; b) Jar. Kocijan: Lullaby. (Uspavanka); — c) Smetana-Ondříček: „Skočna“ iz opere „Prodana nevesta“.

5.) a) Vitezslav Novak: Sere-nada. b) Josef Suk: V hrepenenju. c) Smetana: Polka Fis dur.

6.) Paganini: Ples čarovnic. Točko 1., 3., 5. in 6. izvaja g. Kocijan, točko 2. in 5. M. Eisner.

* * *

Cene k Kocijanovemu koncertu: Lože po K 20.—. Sedeži (z vstopnico vred) v prtiliču: od I.—V. vrste po K 3.—, od VI.—XV. vrste po K 2.—. Sedeži na galeriji K 2.50. Stojlišče v prtiliču po K 1.—, na galeriji po K — 60.

Predprodaja vstopnic pri vratarici „Nar. doma“ od danes naprej.

Iz Barkovej nam pljejo: V nedeljo nam je nudila godba NDO izreden užitek. Odkrito povedano, da niti največji optimist ne bi pričakoval kaj takšnega. Ni mi namen, da bi pisal oceno o koncertu, to pa lahko rečem, da gre godba NDO lahko tudi pred takšno občinstvo, ki ima navado poslušati lepa izvajanja. Od strani mnogoštevilnega občinstva, ki je zasedlo ves vrt in obsežno dvorano, je žela godba veliki aplavz. Ta aplavz pa ni bil umetno uprizorjen, temveč zaslužen v polni meri. Občinstvo se je kar divilo izbornemu izvajanju vrie godbe in zato ni štedilo z aplavzi.

Ne smemo pa prezreti duše tega velikega napredka pri godbi NDO. To je kapelnik gosp. Vanouš, ki je popeljal bil v Sežani. V par mesecih tolik napredek! Godbeni odsek NDO mora biti le vesel na takšni dobri pridobitvi, ki gotovo dovede godbo — 42 godcev — skoro do še lepših uspehov in pokaže, koliko se doseže z zmožnostjo in resno voljo. F. P.

Za zabavo. Iz krogov ZIJ smo pre-jeli: V „Zarji“ bi se neka ženska, ki se iz nje socijalni demokratje sami norca delajo, le tem rada nekoliko prikupila. V to svrhu govori o „narodnjakarski kulturi“ in pripoveduje strašno storijo, da bi jo bili narodni železničarji kmalu — „pretepli“. O jo!, o jo! Privoščimo jej pri sodrugih mnogo uspeha, toda storijo, da bi se hotel kak železničar prste omazati, se bo pametni svet samo — smejal.

V nedeljo priredi tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ veliko cestno dirko za „III. Jugoslovansko prvenstvo“. Proga znaša 100 km in sicer: Prosek-Tržič-Krmlin in nazaj. Dirkali bodo kolesarji iz Dalmacije, Zagreba, Gorice, Ljubljane itd. Po končani dirki se bo vršil na Proseku in restavraciji g. Starca koncert, razdelitev nagrad, prosta zabava in ples. Pri odhodu, kakor tudi prihodu dirkačev svira proreška narodna godba.

Danes, v četrtek, zvečer v kavarni „Minerva“ sestanek vseh članov kol. dr. „Balkan“, gre za važen pogovor o nedeljski prireditvi.

Poslovilni večer priredi podružnica „Glasbene Mailce“ v Trstu svojemu zvestemu in delavnemu članu gosp. Viktorju Trevnju, ki odhaja prihodnje dni, na svoje novo službeno mesto v Tolmin. Poslovilni

PODLISTEK.

„Logarjeva Krista“.

Opereta v treh dejanjih. — Spisal K. Buchbinder, vglasbil G. Jarno.

„Logarjeva Krista“ spada v vrsto najboljših operetnih del, kar jih je bilo komponiranih zadnjih let. Povsod je imela velik uspeh. Ta uspeh je bil tem večji, ker se je ravno leto dni pred „Logarjevo Kristo“ vprizorila na Dunaju Leharjeva „Vesela vdova“ in Straussov „Valček čar“. Tudi Fall je bil že znan in ravno v istem letu, skupno z „Logarjevo Kristo“, se je uprizorila tudi pri nas dobro znana „Dolarska princesa“. Torej za libretista in komponista precej težko stališče. Toda vkljub velikim uspehom „Vdove“, „Valčkovega čara“ in „Dolarske princese“ se je „Logarjeva Krista“ sijajno vzdržala na repertoju vseh operetnih gledališč. Vzroka temu je hitro najti.

Iz vse opere te veje — kakor iz nobene druge — tisti domači intimni mehki ton, ki ga le Avstrijci poznajo in ki je tudi nam tako ugoden in mil. Srečna je bila ideja,

večer je jutri v gostilni „Kons. društva“ v Rojanu ob 8.30 zvečer. Vsi prijatelji gosp. Trevena dobro došli.

Tržaška mala kronika.

Trst, 22. oktobra.

Nasilna Angleža. Svoči po 10. uri sta se nahajala v restavraciji v stari prosti luki med drugimi gosti tudi dva Angleža in sicer 30letni Robert Hough iz Liverpoola in Jurij Newton, star 39 let, iz Sambacha, oba natakarija. Začeli sta v gostilni razsajati, da so morali poklicati redarja. Ko ju je le-ta hotel aretirati, ga je Hough parkrat pošteno sunil s pestjo in mu raztrgal vrstico pri piščalki. Odpeljali so ju končno na inšpektorat, kjer pa se je Newton poleg vsega še žaljivo izrazil o cesarju. Pridržali so oba v zaporu.

Hud Madžar. Včeraj popoldne so ustavili finančni pazniki ob izhodu iz proste luke agenta Janča Bokorja iz Temešvara, ki je stanoval v Trstu v hotelu „all' Abbonanza“, ker se ni dal preiskati. Pazniki so namreč sumili, da nosi s seboj kak „kontraband“. Zahtevali so od njega, naj se izkaže, kdo je. Izročil je sicer svojo legitimacijo, a jo je takoj zopet iztrgal iz rok dotičnemu uradniku. Ker končno v resnici niso našli nič pri njem, so ga izpustili.

Okradla ga je. Veliko smolo je imel v svoji mimoidoči ljubezni neki rovinjski mesar Enrico Svara. Mimogrede se je namreč seznanil z brezposelno natakarijo, 32 letno Alojzjo Chemelovo, ki je doma v Schio v Italiji in stane v Trstu v ulici Nuova št. 35, in Chemelova ga je povabila k sebi. Ta ljubezen pa je bila za Svara precej draga, kajti ko je prišel na ulico, je opazil, da mu je iz listnice izginil kar mimogrede bankovec za 100 K. Svara je ovadil stvar policiji, ki je aretirala Chemelovo in tudi našla pri njej ukradeni bankovec, ki ga je imela skritega v — črevlju.

Precej grehov ima na svoji vesti 30letni Josip Baš, iz Nablazine, ki je izgnan iz Trsta, pa se je v zvezi temu povrnil ter so ga aretirali v prosti luki v hangarju št. 12 A, kjer je ukradel nekaj kave. Najprej je napovedal napačno ime, potem se je upiral z vso silo, ko so ga hoteli spraviti na hladno, in prišlo so morali trije ključarji, da so ga ukrotili.

Sam se je prijavil. Na policijski komisariat v ul. dei Bachi je prišel 61letni delavec Anton Sever, stanujoč v ul. Casimiro Donadoni št. 10, ki je povedal, da je bil soudeležen pri tatvini bron v ladjedelnici pri Sv. Marku, zaradi katere je bil že aretiran glavni krivec Viktor Presel.

Porotno sodišče.

Svojega brata ustrelil.

Včeraj se je nadaljevala razprava proti Mihajlu Erblu, ki je bil obtožen, da je na zavraten način umoril svojega brata, Antona Erbla. Galerija je bila nabito polna občinstva.

Sodni dvor je predložil porotnikom: glavno vprašanje (zavratni umor) in eventualno vprašanje (uboj). Poleg tega štiri vprašanja glede silobrana, prekoračenja silobrana in prestopka nože orožja.

Državni pravdnik dr. Marinaz je v dolgem govoru utemeljeval obtožbo na umor. Oskar je državni pravdnik, ni imel tako tipičen slučaj umora. Obtoženec je prišel v gostilno oborožen z revolverjem, on je hotel ubiti svojega brata. Porotniki naj potrdijo le vprašanje umora. On jamči porotnikom, da se smrtna kazen ne izvrši. Za to državno pravdnštvo že poskrbi.

Zastopnik civilne stranke dr. Zenar so se je pridružil izvajanjem državnega pravdnika. Porotniki naj ne pozabijo, da je obtoženec ubil zavratno očeta dveh nedonarastlih otročičev, tretji je prišel na svet pred 14 dnevi...

Na to je izpregovoril branitelj dr. J. Mandić. Govoril je čez 1 uro in četrti. Priznal je, da je obtoženec čin res grozen, toda ne sme se pretravati. Obtoženec je res priznal pred policijo, da je hotel ubiti svojega brata, toda za proces so odločilni le zapisniki, ki so bili sprejeti pred preiskovalnim sodnikom. Obtoženec je žrtev svoje okoliščine. Govornik je citiral Schillerjev dramatični umotvor „Mesinska nevesta“ v dokaz, kaj zmora mržnja. Obtoženca je premagala strast. Porotniki naj zanikajo vprašanje umora. Branitelj je sicer mnenja, da se je obtoženec nahajal nasproti namišljenemu napadu in da on sploh ni zasledoval kakšnega slabega namena, toda glavno je, da porotniki zanikajo umor. Mrlič ne želijo maščevanja, ampak miru in pokoja.

Po predsedniškem reasumeju so porotniki proglasili pravorek, ki je z 10 proti 2 glasovoma zanikal umor in z 12 glasovi potrdil uboj brata. Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil obtoženca na 7 let ječe, pri čemer se ima odbiti preiskovalni zapor. Obtoženec se je vdal.

Društvene vesti.

Le za svoj zlobni jezik se primite, gg. sodrugi! Iz krogov ZJŽ pišejo: Gospodje sodrugi se sedaj pritožujejo nad osebnimi napadi, pa ne morda nad onimi nesramnimi in zlobnimi napadi, ki jih dan-

nadan zagrešajo v „Zarji“, temveč nad osebnimi napadi na sobotnem shodu „Zveze jugoslovanskih železničarjev“. Glejte jih no, te nedolžne ovčice! Ni ga skoraj poročila o ljubljanski „Zarji“ o gibanju narodnih železničarjev in narodnih delavcev sploh, v katerem se ta list na skrajno žaljiv način ne bi zaletel v to ali ono osebo, sedaj pa imajo drzno čelo, da se pritožujejo nad osebnimi napadi drugih. Kako nesramno „Zarja“ napada, in blati n. pr. predsednika „Zveze“ g. Škerjanca! Kako zlobno se zaletava nadalje ob vsaki priliki v tajnika „Zveze“ g. Mraka. Le-ta je to gospodo že nekoč opozoril, da naj bo previdnejša, in tudi na predzadnjem shodu ZJŽ je socialno-demokratskega govornika, ki ga je začel osebno napadati, nujno svaril, da naj se že v interesu sodrugov samih ne podaja na to zanje zelo kočljivo polje. Ne, nič ni pomagalo. Ti ljudje ne morejo izhajati brez osebnega stramotja. Kaj mislijo, da se bodo dali naši ljudje neprestano blatiti, potem pa bodo proti tem zlikovcem še z rokavicami postopali? Ne, vsaka sila do vremena.

Sodrugi naj sedaj sami sebi pripišejo, če se jim je začelo vračati po načelu: zob za zob. Eblni Kristani e tutti quanti naj se zahvalijo sedaj raznim Bahunom in Regentom, če smo bili primorani jih enkrat fotografirati in javnosti pokazati, kdo so prav za prav tisti ljudje, ki se smatrajo za kompetentne, da se neprestano zaletavajo v poštene ljudi... Zapomnite si, gospodje sodrugi, da vam bomo za naprej na vsak nadaljni osebni napad vračali tako, kakor zaslužite.

„Zarja“ laže in obrekuje, kar se dokaže pred — sodiščem (tožila jo gg. Mrak in Škerjanec), mi vam bomo pa z resnico prav kmalu zamašili umazano usta. Ali pa naj gredo prizadeti sodrugi tožiti, če mislijo, da jim je govornik delal krivico. Polzkusite!

Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi priredi jutri v petek ob 8 zvečer v restavraciji „u divadla“ na Vinogradih sprejemni večer svojim prvoletnikom; v soboto dne 26. oktobra ob 8 zvečer istotam svoj prvi redni občni zbor z sporedom: 1) Odobrovo poročilo, 2) Poročilo preglednikov, 3) Volitve odbora in odsekov, 4) Slučajnosti.

„Sava“, društvo svob. slov. akademikov na Dunaju, priredi svoj 1. redni občni zbor XXII. tečaja dne 27. t. m. ob 7.30 zvečer v restavraciji „Melkerhof“ VIII. Landongasse 33. v zvezi s prvoletniškim večerom. Prijatelji društva, dobro došli!

Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju. 1. redni občni zbor se vrši v soboto dne 25. vinotoka t. l. ob 8 zvečer v restavraciji: IV. okraj, Schleifmühl-gasse 6. Gostje dobrodošli!

Pevsko društvo „Kolo“. Nocoj ob 8 odborova seja. Ob 9 pa pevska vaja.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes „Un ballo in maschera“.

Loterijske številke, izrebane dne 22. oktobra:

Trst 42 9 87 52 74

Ob času poroda morajo ženske strogo paziti na hrano. Najbolj priporočljivo redilo je prebavni „KUFEKE“, ki istočasno tudi uredi prebavo. Pomešan v mleku, kakao, buillon-u ali pa v juhi ustreže tudi najzbičnejšemu želodcu, ter je pri vsem tem jako po ceni. — Dobi se povsod.

Uršula Marija udova Trškan

Ivan Kokalj

c. kr. carinski preglednik v p.

poročena.

Trst, dne 23. 10. 1913.

Namesto posebnega obvestila sorodnikom, prijateljem in znancem.



PALMA

Velikanska zaloga pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (blizu gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.



Gospodinjite
najceneje

ako se poslužujete k pripravi Vašega zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi podobnega „pravega“ : Francka : z kavinim mlinčkom“.

In zakaj?

Ker „pravi“ : Franck“

posедуje blagovonjav okus, ki povzdiga vonjavo zrnate kave ter je pritem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavin pri-datek.

gm. 67/25.645

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2—1 in 7—7 1/2.



Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žvižskih in drugih tehničnih za trgovino in o. r. stavbo in umetno ključavničarstvo

IVAN REBEK
Celle, Poljska ulica 14
priporoča svoje tehnike. Ceniki razpisajo brezplačno in franko.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši : prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5 II.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

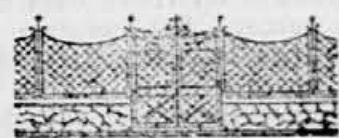
trgovino jestvin

Antonija Mihelič

v Trstu, ul. Rojan št. 8

FRAN SLUGA.

Velika zaloga v Trstu



Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano, trdka

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst
ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega blaga iz tujine, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV.

NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Slovensko gledališče v Trstu.

Za danes, dne 23. t. m. je pripravilo slovensko gledališče eno izmed najlepših del operne glasbe; uprizori dražestno in prekrasno opereto

„LOGARJEVA KRISTA“.

Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevnem gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Nar. delavska organizacija.

Zidarska skupina NDO sklicuje za petek ob 5-30 popoldne društveni shod v društveni dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Podružnica NDO v Škedenju. V soboto ob 7 zvečer shod v „Gosp. društvu“ v Škedenju.

Godbeni odsek NDO. Danes, v četrtek, naj se udeležijo vsi člani godbenega odseka. Po vaji se bo vršil sestanek, ki mu bo prisostvoval ves odbor godbenega odseka. Sivar je važna, zato naj vsakdo sledi našemu apelu.

Vesti iz Goriške.

Telovadno društvo „Sokol“ v Komnu priredi v nedeljo, dne 26. t. m., ob 3 popoldne II. tekmovalni nastop naraščaja na dvorišču gosp. Valentina Kukanja v Komnu št. 39. — Spored: 1. Telovadne igre 2. Redovne vaje moškega naraščaja. 3. Proste vaje deklic z lokl. 4. Proste vaje dekčev s palicami. 5. Orodna telovadba: a) na drugo, b) na kozo. 6. Skupne proste vaje dekčev in deklic. 7. Skupine. — Vstopnina: sedeži 50 vin., stojišča 30 vin., otroci do 14. leta 10 vin. — Prebitek se porabi za pokritje rednih stroškov naraščaja. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Pred c. kr. izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Gorici se prično prihodnji vsposobitveni izpiti v ponedeljek, dne 10. novembra t. l. Pravilno opremljene proboje je predložiti predpisanim potem pravočasno, tako da bodo vsaj do dne 31. oktobra t. l. v rokah ravnateljstva.

Iz Pliskovice. Iskrena hvala vrlim mladencem, ki so prošlo nedeljo nabrali K 520 za našo „Družbo sv. Cirila in Metoda“. Denar izročen podružnici CMD v Pliskovici.

Novi semenj za živino in blago bo dne 5. novembra v Sv. Križu na Vipavskem.

Komen 26. oktobra 1913. (Naše pokopališče.) Že preko 30 let je v nas uživotvorjena lega navada, da naši občani v „Dan vseh svetnikov“ in „Vseh vernih duš dan“ okrašajo na pokopališču grobove svojih ranjkih.

Ta lepa in častna navada se je v nas tako ukoreninila, da skoraj ne nahajamo groba na pokopališču, ki bi ne bil na „Dan vseh svetnikov“ okrašen z venc, šopki rož, zelenjem, raznimi obločnicami, lučicami, svetilkami itd. — Grobi so lepo in okusno s svežo travo obraščeni in to napravi na obiskovalce pokopališča jako ugoden utis.

Na „Dan vseh svetnikov“ — po popolnanski službi božji — farni zvonovi kaj mlo pojo; velika množina naroda se vije v dolgi vrsti — procesiji z duhovščino proti pokopališču. Tamkaj pohaja duhovščina od groba do groba, opravljajoč običajne molitve za drage ranjke, ki v grobih spijo večno spanje. — Tam — sredi pokopališča — odmeva krasna nagrobna žalostinka naših cerkvenih in domačih pevcev. Kaj turobno odmeva žalostinka v lepo odličnem pokopališču. Po molitvah posejajo naši občani občane grobove svojih ranjkih in spominjajo se časov, ko so s sedanjimi pokojniki živeli v slogi in ljubezni.

Čaroben je pogled na razsvetljeno pokopališče v temni noči.

Vendar je nekaj, kar osuplja obiskovalce, da je zmanjkalo marsikaj z grobov. — Brezsrčni pobalski paglavci so pobrali — da ne rečem: pokradli — z grobov lepo pisane šopke cvetic, lučice in obločnice. Marsikatero stekleno obločnico so celo s kamni razbili.

Kaj naj rečemo o tako razposajeni, brezvestni in brezstidni mladini. — Naj vendar roditelji doma pazijo na take-le razposajence, in naj vplivajo, da se ne bodo dogajale take sramotne stvari.

Kaj naj postane iz takega brezstidnega in brezbožnega paglavca, ki se upa krasti z groba, kar je položila milosrdna roka iz pijetete do ranjkih?

Ker pišem ravno o pokopališču, omeniti hočem še nekaj o njem. — Slišijo se večkrat pritožbe, da ni tam vse tako, kakor bi moralo biti. — Seveda, grobokop ni temu kriv, ampak krivi so drugi, ki na pokopališču zahajajo. — Na desni strani našega pokopališča je zid, ki je pa prenzek, da morejo paglavci čez in se šetajo po pokopališču in pobirajo z grobov, kar jim najbolj ugađa. — Na neki stari in visoki cipresi gnojdi vsako leto kosi, na spomlad oddaja svoje milo-tožne glasove, ki se slišijo daleč na okoli. — In glej: neki pobal in je preplazil nizki zid in se spravil na cipreso, kjer tiči kosov gnezdo. Ker je pa cipresa zelo gosto zaraščena, ni mogel malopridnež do gnezda. Zato je začel lomiti cipresine veje,

in si napravil odprtino do gnezda in pobral mladiče. — Kaj takega na — pokopališču! — Prosimo našega grobokopa, naj pazi na take pobalne in, ako jih je zaslišal, naj jih odda županstvu. — Umestno bi pa tudi bilo, da se oni nizki zid na pokopališču zviša v toliko, da ne bodo mogli paglavci plezati črez.

Naše pokopališče ima velika železna vrata in je vedno zaprto. — Če pa kdo želi obiskati pokopališče, že zna, kje dobi ključ.

Merodajnim oblastnikom polagamo to na srce v blagohotno uvaževanje. — Naj bi se to tudi od cerkvene oblasti v cerkvi, in od županstva pred cerkvijo, razglasilo in mladino svarilo, naj ne skruni grobov na pokopališču!

Vsem Ciril Metodovim podružnicam! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda opozarja s tem svoje podružnice, da so prispevki iz družbinih nabiralnikov vedno najhiti.

Družba je dobila iz nabiralnikov:

leta 1909	K 21.887 31
1910	20.125 50
1911	13.799 62
1912	12.512 44
1913 (v času od 1. januarja do konca septembra t. l. v 9 mesecih)	6.370 50

Družba je opetovano že naznanila to delstvo po časopisih, prejela pa je tudi od raznih rodoljubov in prijateljev družbe raznih nasvetov, kako se bi lahko povzdignili prispevki iz nabiralnikov.

Da se vedno manj nabira, na tem je gotovo kriva sedanja draginja, razni narodni davki itd. Vzrok padanja prispevkov je pa tudi ta, ker so nekateri nabiralniki skriti v omari, namesto da bi bili vedno na vidljivem mestu.

Nekatere podružnice, oziroma njeni odborniki, imajo družbine nabiralnike v oskibi, ter pošiljajo nabrani denar direktno vodstvu blagajni. Tam, kjer se tako postope, je velik uspeh. — Družba ima sedaj že precej podružnic, ki oskrbujejo tako nabiranje.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda vabi vsled tega cenjene podružnice, da prevzamejo, kjer je to mogoče, oskrbo družbinih nabiralnikov.

Nabiralnik se naj odpira vedno ob navzočnosti gostilničarja, ali trgovca, denar pa naj pošilja blagajni podružnice družbi. Izpraznjuje se naj nabiralnik vsak drugi mesec, tudi če je le malo nabranega denarja.

Na polčulci se naj vedno piše na drug strani posamezni znesek nabiralnika. Ako je premalo prostora, naj se družbi dopišje poseben dopis.

Na ta način upa podpisano vodstvo, da se bode zonet več nabiralo za prepotrebno družbo. — Cenjene podružnice se uljudno naprošajo, da delujejo v tem smislu.

Priporoča se slavnemu občinstvu trgovina jestvin Vekoslav Plesničarja ulica Giulia št. 29. Postrežba točna in solidna.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Manjše tiskane besede enkrat po 2 vin. Manjša priložnostna po 1 vin. Plača se takoj izročitvenemu oddatku.

Lozer Ivan, klepar priporoča cen. občinstvu svojo delavnico s prodajo vsakovrstnih kleparskih izdelkov. Izvršuje vsako naročilo in popravilo delavnici ali izven po zmernih cenah. Ulica Sette Fontane št. 34. — Svoji k svojim! 2440

Odprl sem zopet osmico z novimi vipavskimi pristanim vinom po 72 vinar. v Škorkliji Sv. Peter št. 8 (za rojansko cerkvijo). — Andrej Benko. 2433

Kuhinja se odda mirnim osebam proti delu v vinogradu. — Zahtevajo se dobra spravevala. Naslov pri Ins. oddelku Edinosti. 2428

Uradnik ima 2—3 ure na dan prosto, išče postaranskega zasluzka. — Ponudba pod „Delaven“ na Inser. oddelku Edinosti. 2434

Soba in sobic opremljene ter s hrano se odda gospodom. — Ulica Boschetto št. 40 polnadstropje. 2439

Manufakturna trgovina Piazza Piccola št. 1 (za mestno palačo). Velika zaloga partijskega blaga. Izgotovljene obleke, žensko in moško perilo, otroške oblečice, perkal, nogovice itd. — Izredno nizke cene. 2246

Mebirana soba se odda takoj v ulici Commerciali št. 9, II. nadst., desno. 2517

Mlekarna v Rodiku, pošta Kozina, preda po jako nizki ceni velik hladilnik in ledenico, motor na benzinu za mlekarno in popolnoma nov pasterezovalec za mleko. 2343

Mebirana soba s hrano ali brez iste se odda takoj. Via Commerciali 9, pritličje, vrata 32. 2171

Meblovana soba se odda brez hrane v ulici Commerciali št. 11, III. nadstropje. 2367

Odda se v našem v sredini Sežane ob glavni cesti prodajalna, v kateri se je več let izvirala usnjarska trgovina. Oglasiti se je pri gospodu Delena v Sežani. 2412

Solicitator in stenograf išče primerne službe v Trstu. Ponudbe pod „Vane-slij“ na Inseratni oddelku Edinosti. 2421

Sprejme se takoj prodajalka za tobakarno. Ponudbe z zahtevno na Ins. oddelku Edinosti pod „Spretni“ št. 2431. 2431

Slovenski trgovec in pekar z dobro izdoločeno trgovino išče sodruga (brez osebne pomoči) s kapitalom 1500 do 2000 kron za dobo enega leta (oziroma tudi več). Prijazne ponudbe pod „Trgovec“, poste restante Via Station. 2430

Priporočljive tordke.

Restavracija „Ala Stazione“ TRST, Trg pred južnim kolodvorom 3. — Najugodnejša restavracija za potnike in za meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obširnem prostoru pod nebom svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino L. vrste izborna briško vino. Furlansko in istrsko za dom po 96 st. liter. Domača kuhinja. Cene zmjerne. — Lastnik Anton Andrijančič, bivši vratar Hotela Balkan. 1152

A. RIEGER, Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plešne obleke, obleke za poroke, bluze s gledališče itd. Cene zmjerne. 2430

Anton Turk, edina slovenska žganjarna in mizar v ulici Torquato Tasso (vokal Belvedere) št. 28 se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje spalne robe in drugo polstvo. 2005

M. Majcen čevljarica, ulica Lazzaretto vecchio št. 43. Zalaga izgotovljenih čevljev za moške, ženske in otroke. Sprejemajo se naročila po meri. — Poprave izvršuje točno in hitro po zmernih cenah. 2223

Fran Saksida ulica Fornace 13. ovarna in trgovina glasovirjev in pianinov. Razpošilja na vse kraje. Izvršuje vsakovrstna popraviljanja. Delo zjamčeno. Cene zmjerne. Svoji k svojim! 2224

Kaloga re- in izozem, vin šprita likerjev in razprodaja na drobno in dobele

JAKOB PERHAUC Trst, Via delle Acque št. 6, Trst (Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, posebnih desertnih italijanskih in avstro-ogriških vin. Bordeaux Burgunder, renahkih vin, Mesella in Oblianti. Kam konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovci slivovci in brinjevec. Jedelci L. vrste, dolgi in dolgi trnjevi. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevno in franco. Razprodaja od pol litra naprej. 383

Trgovina jestvin in delikates
CELESTE FURLANI Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirске Bistrice ter iz drugih zunanjih tovarn. Vino in likeri v steklenicah. Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i dr. **ERNEST KOČEVAR**, vodja trgovine.

NAZNANILO.

Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinije vrste moke. Prepečenci, slaščice, mrzle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča **ALOJZIJ GULJ**, (prej na trgu Caserma).

Sladki refošk, sladki muškati, turinski asti in šampanjec

zajamčeni peneči in po zmernih cenah za društva in preprodajalce. Izborna in pristna namizna vina za družine, na dom, toliko v sodčkih kolikor v steklenicah od 15 litrov naprej.

Pristno viško opolo, bel in rdeči. Istrsko, furlansko in teran. Zaloga desertnih vin v steklenicah, rožolij, likerji in grenčice, kakor tudi izborni malinov sirup po K 1-70 l prodaja

E. Jurcev, Trst, ul. Acquedotto 9. Telefon 236 R. 8.

Alojzij Boik Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.
Trgovina delikates, kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia št. 4, I. n. Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbora najnovejših angleških vzorcev. **SVOJI K SVOJIM!**

Polyglotte Piazza San Giovanni št. 1, II. n. se nudi najlepša prilika naučiti se nemškega jezika. — MESEČNA TAKSA **K 4-** za 2 lekciji na teden. Tečaj za vsako starost in vsako stopnjo znanosti. — Vpisovanje vsak dan od 3—10. **Mladenci, dijaki dobijo hrano in tudi stanovanje**

Anton Mahne, trgovec

Priporoča al. občinstvu svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga Trst, ulica dell'Istria št. 4 s podružnico na Greti v hiši gosp. Gombača in Frurge št. 275. Vsakovrstna vina in likerji v steklenicah. Blago vedno sveže. Postrežba na dom. Prodaja na drobno in na debelo.

Valerio Demarchi Trst — Piazza Barriera vecchia št. 9 se prodaja vedno prvovrstno goveje, telečje in kostrunovo, jančje in kokošje meso. Postrežba tudi na dom. CENE ZMERNE.

Nova trgovina izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

Enrico Rehak Trst, ulica Carducci 39 (nova hiša).

Blago fino in navadno. Izbira sukna za obleke. Hlače in jopiči za delavce. Velika izbira paletots, ranglana itd. itd.

Umetno - fotografski atelje Trst, ulica Rivo št. 42 (pritličje) — pri Sv. Jakobu — (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razgled, posnetke, notranost lokalov, porcelanske plošče za vsakovrstne spomelnike itd. itd. Posebnost: Povečanje vsake fotografije. Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

Seno, krompir, jabolka, furlanska vina

In druge poljske pridelke na debelo dobavlja tordka

J. Kovačič & Co. St. Peter na Krasu.

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Cermák V. Tuscher zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST ulica della Caserma št. 13, II. nadst.